

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

Cəfər Cabbarlı adına Respublika Gənclər
Kitabxanası

CƏMŞİD ƏMİROV

1918 – 2018

Bakı 2018

Cəmşid Əmirov

Cəmşid Əmirov Cabbar oğlu

Azərbaycan ədəbiyyatında detektiv janrının banisi

(1918 – 2018)

Cəmşid Əmirov 10 fevral 1918-ci ildə Azərbaycanın Naxçıvan şəhərində anadan olmuşdur.

Orta məktəbi bitirib M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Sənaye İnstitutuna daxil olmuş (1034), eyni zamanda respublika qəzetlərində əməkdaşlıq etmişdir. Son kursda institutu tərk etdiyinə görə öz ixtisası üzrə (mühəndis-geoloq) işləməyə həvəs göstərməmişdir.

“Azərbaycan idmançısı” qəzetində məsul kitab (1937-1940), “Gənc işçi” qəzetində şöbə müdiri (1940-1941), “Bolşevik nefti” qəzetində məsul katib (1941),

“Əzizbəyovneft” trestində mühəndis-geoloq (1941-ci ilin mayından dekabrınadək) işləmişdir.

İkinci Dünya müharibəsində, ön cəbhədə Sovet Ordusu tərkibində zabit kimi Almaniya, Polşa, Çexoslovakiya, Avstriya və Çin ölkələrində olmuşdur.

Ordudan tərxis ediləndən sonra “ Amustral” kambinatının tikintisində fəal iştirak etmişdir. Sonra “Azərbaycan gəncləri” qəzetində şöbə müdiri, “Sovet ticarəti” (Moskva) qəzetində xüsusi müdir, Azneftnəşrdə baş redaktor, “Azərbaycan neft təsərrüfatı” jurnalında redaktor müavini, “Bakı” qəzetində şöbə müdiri işləmişdir.

Bir müddət Bakı maliyyə-kredit texnikumunda direktor (1969-1972) olmuş, sonra fərdi təqaüdə çıxmışdır. “Vətən müharibəsi” (I dərəcəli) , “Qırmızı ulduz” ordenləri, “ Döyüşdə fərqlənməyə görə” , “Köniqsberqin alınmasına görə”, “Yaponiya üzərində qələbəyə görə” medallarına layiq görülmüşdür.

Ədəbi yaradıcılığa 1940-cı illərdən oçerk, felyeton və hekayələrlə başlamışdır. Onun ilk mətbu oşerki “ Dəqiqələr, saniyələr...” “Azərbaycan gəncləri” qəzetinin 28 avqust 1946-cı il tarixli sayında dərc edilmişdir.

29 dekabr 1982-ci ildə vəfat etmişdir.

Cəmşid Əmirov

Əsərləri

1. Əmirov, Cəmşid Cabbar oğlu. **Sahil əməliyyatı** : povest / C. C. Əmirov ; tərt.: D. Əmirova, İ. Əmirova ; red. A. Kənan. - Bakı : Azərneşr, 2007. - 307 s.

Presidential Library

2. Əmirov, Cəmşid. **Brilliant məsələsi** : Roman. ./Cəmşid Əmirov - Bakı : Azərneşr, 2008. - 360 s.

ryl.az

3. Əmirov, Cəmşid. **Şəhər yatarkən**. / Cəmşid Əmirov.– B., Azərneşr, 2008.- 360 s. / RYL

“Şəhər yatarkən” kitabına müəllifin eyni adlı povesti ilə yanaşı, II Dünya müharibəsindən sonrakı illərdə Almaniyada çalışan azərbaycanlı çekistin həyatından bəhs edən “Mənim ilk məhəbbətim” povesti də daxil edilib. Hər iki əsərdə ötən əsrin kriminal və siyasi tablosu, müxtəlif tipli insan xarakterləri, köhnə Bakı mənzərələri öz əksini tapmışdır.

4. Əmirov, Cəmşid **Qara "Volqa"** : roman./Cəmşid Əmirov. - Bakı : Qanun, 2013. – 412 s. – KQB-nin arxiv sənədləri əsasında yazılmış ilk Azərbaycan detektivi.

Presidential Library

5. Əмиров, Ч. **Гара Волга**: роман / Ч. Əмиров -Бакы:Azərneşr, 1993.-256с.

<http://web2.anl.az:81/read/page.php?bibid=vtls000010352>

6. Əмиров, Ч. **Сəһəр јатаркən**: Повестлэр./ Ч. Əмиров -Бакы: Јазычы, 1982.- 200 с.

ryl.az

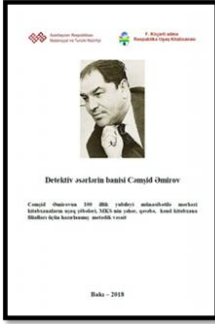
Dövrü mətbuat

Cəmşid Əmirov haqqında

1. Abdullayev, Ş. Yazıçı, journalist –Ş. Abdullayev // Ədəbiyyat qəzeti. - 1993. -

Cəmşid Əmirov

19 mart. - № 11. - S. 7.

2. Detektiv əsərlərin banisi – Cəmşid Əmirov: metodik vəsait / tərt. ed.: A.Əliyeva; red. K.Ağzadə; ix. red. və burax. məsul Ş.Qəmbərova; F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası.- Bakı, 2017.-15 s.

http://www.clb.az/metodik-vsaitlr_c84_s2.html

3. Əliyeva, Aynurə. Detektiv əsərlərin banisi: Cəmşid Əmirov : /A.Əliyeva //Azad Azərbaycan.-2017.- 29 dekabr - S. 7.

http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2017/dekabr/570033.jpg

Filmoqrafiya

1. [İstintaq davam edir \(film, 1966\)](#)
2. [Qara "Volqa" \(film, 1994\)](#)

İnternet resursları

Cəmşid Əmirovun "Qara Volqa"sı cazibədarlığını itirmir

<http://www.yeniavaz.com/NewsContent/ZNewsContent/27966>

Detektiv əsərlərin banisi – Cəmşid Əmirov

<http://www.clb.az/dosyalar/1273.pdf>

"Qara Volqa"nın müəllifi nədən qorxmışdu?! - Milli.Az

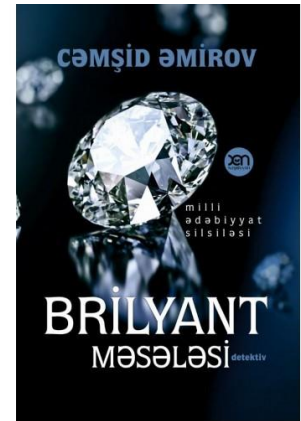
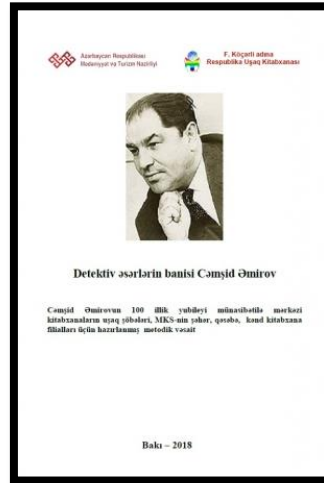
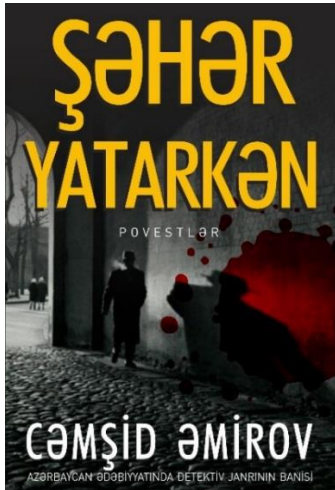
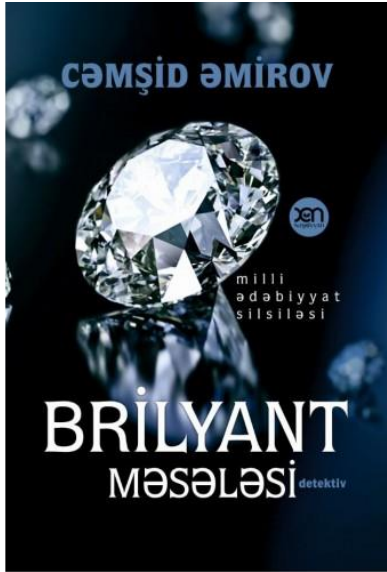
<https://www.google.az/search?client=opera&hs=jc3&q=>

Detektiv ədəbiyyatımızın banisi

<http://senet.az/>

Cəmşid Əmirov /

<https://az.wikipedia.org/wiki/>

Brilyant məsələsi (romandan parça)

Adi günlərdən birində axşamçağı Hüsü Hacıyev küçəsindəki Mərkəzi univərmağa son moda ilə geyinmiş qarabəniz bir gənc gəldi. Gəncin qara bostondan kostyumu, yaxası açıq ağ köynəyi, burnu uzun qara ayaqqabısı vardı. Başına həsir şlyapa qoymuşdu. Müxtəlif rəngli qalstukuna qızıl sancaq vurmuş, döşünə idman çempionlarına məxsus medal taxmışdı.

...Birdən hazır paltar satılan yerdə hay-küy qopdu. Bir kişi mağazaya təzə gəlmiş bu gəncin qolundan möhkəm titraq onu növbədən dartıb çıxardı. Ucadan dilləndi:

- Axmağın biri axmaq, heç bir vid-fasonundan utanmırsan? Xalq alın təri ilə qazandığı pula özü üçün paltar almağa gəlib, sənə cibimə girib oğurluq edirsən?

Gənc onun onun əlindən qurtarmağa çalışaraq dedi:

- Ay əmi, sənin başın xarab olub, nədir? Mən mühəndisəm, özü fə boks üzrə çempionam. Qolumu burax, yoxsa, şikayət edərdəm. Böhtan üstündə səni məsuliyyətə cəlb edərlər.

Deyəsən, kişi gəncin sözlərinə inandı. Onun qolunu buraxaraq təəccüblə soruşdu:

- Bəs, mənim pullarımı kimi cibimdən çıxardı?

- Mən nə bilim, axtar, oğrunu tap...

İstifadə edilən mənbələr

1. Cəfər Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası
2. İnternet resursları

Cəmşid Əmirov : bliografik icmal / tərt. Y. Z. Sadıqlı. - Bakı : C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası, 2018. – 5 s. - ryl.az@mail.ru